

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Narnien. Episcopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

nibus de cetero abstinentes, vigorem judicium gratis studeatis litigantibus impertiri, non obstante quòd in fraudem à quibusdam proponitur quòd id exigatur nomine Assessorum, cum nec justum iudicium iudici vendere liceat, & venales sententiæ ipsi etiam secularibus legibus reprobentur. Datum Tuderti, V. Nonas Octobris.

NARNIEN. EPISCOPO.

Cvm dilectus filius Abbas de * Ferrentillo ad nostram presentiam accessisset, conquerens de nobilibus viris O. & A. fratre ipsius, & filiis R. dominis de Arton, partibus in nostra presentia constitutis dilectos filios nostros I. tituli sanctæ Pudentianæ & G. tituli sanctæ Mariæ in trās Tyberim Presbyteros Cardinales deputavimus auditores. In quorum presentia suam Abbas proposuit questionem, quòd præfati nobiles, nulla requisitione præmissa, manu armata, & cum exercitu, ad castra monasterij Ferentilli & Gab. venientes, in prædis animalium, segetum combustionibus, captivitatibus hominum, homicidiis perpetratis, & damnis aliis usque ad * quingentas libras Lucen. præter stragem hominum, & injurias irrogatas, damnificare dictum coenobium præsumperunt. De quibus & aliis pariter quæ vellet proponere contra ipsos, justitiam sibi fieri postulabat. Cui citra litis contestationem sub forma exceptionis fuit ex adverso responsum quòd cum Abbas ipse nobilibus viris O. & R. promiserit præstito juramento quòd eos contra omnes homines (exceptis Rom. Pontifice, Imperatore, ac Legatis ipsorum) ad retinendum quod tunc habebant & possidebant in castris, villis, & bonis aliis, & recuperandum sine fraude ac malo ingenio, si eorum aliquid amitterent, adjuvarent, per ipsius dolum & violentiã castrum * Sacratum amiserant fraudulenter, quod & progenitores eorum tenuerant & ipsi possederant in quiete. Super quo ab ipsis sæpe admonitus, illud eis restituere denegavit. Quin potius villas tres, Quadraginta scilicet, Casale, & Carpium, quas pro se & parte sua dictus Abbas sub securitate receperat, frædere violato, in animalibus, spoliis, & suppelletilibus aliis ipse cum suis fuerat deprædatus, conjugatis tractatis turpiter, mulieribus etiam acriter verberatis: etiam sacerdotem ligatis à tergo

manibus ante se duci fecit afflictum verberibus, & vestibus penitus spoliatum. Homines quoque villarum recludi fecit in carcerem: ubi unum ex ipsis contigit expirare. Castro etiam, in quo dicti nobiles habitabant, ignem Abbas de nocte fecit apponi: per quem in præmissis damnis & aliis multis usque centum marchas se spoliatos dicebant, petentes prius restitui quàm ipsius petitionibus responderent, præsertim cum testes haberent presentes, per quos intentionem suam in continenti probare volebant. & quòd restitutio ante causæ ingressum deberet fieri spoliatis, utriusque juris auctoritatibus ostendere conabantur. Verùm ex parte Abbatis fuit taliter replicatum, quòd libello suo secundum regulam juris, qua dicitur, Vt qui prior appellat, prior agat, debebat primitus responderi; nec ab eo restitutio peti poterat qui non fuerat spoliator; præsertim cum * castrum Sacratum ad jus & proprietatem sui monasterij pertineret. quod etiam pars adversa nullatenus denegabat. Vnde ut verus dominus, ad quem ab alio res sua possessa revertitur, etiam post tempora longiora retentionis debebat commodum obtinere, & iudicium restitutorium contra spoliatores tantum competere dignoscatur. Pro damnis quoque illatis restitutio postulari non poterat, sed ad ea debebat actio competens intentari. Alioquin cum & pars Abbatis damna gravissima sibi quereretur illata, prius restituenda fuerant, si pro huiusmodi esset restitutio facienda, secundum tenorem regulæ memoratæ. Capitula quoque de restitutione faciendâ loquentia locum habere in criminalibus asserunt, & quando quis ab adversario spoliatur, & super re ipsa, qua spoliatus fuerat, convenitur. Ceterum ex parte Abbatis regulam introductam adversa pars in mutuis petitionibus locum habere dicebat, cum causæ vicissim tractatæ una postea sententia terminantur. Cum verò pars aliqua per restitutionem vel alio modo aliquid sibi deberi proponit, & altera in modum exceptionis se asserit spoliatam, nec ante restitutionem suam ullatenus responsuram, de incidenti assererat antea cognoscendum. Cum autem ea quæ præmissimus & alia quædam prædicti Cardinales nobis & fratribus nostris fideliter retulissent, nos distinguendum esse credentes utrum

Epist. 377.
Ve causam Ab-
batis de Fe-
rentillo co-
gnoscatur.
Cap. Cum dile-
ctus. De ar-
dore. In Ter-
tia Compilat. Fe-
rentino

In Tertia Col-
lect. quinquaginta

In Tertia Col-
lect. Samiri

In Tertia Col-
lect. castra Sur-
raci

spoliationis quæstio ab eisdem nobilibus sit objecta in modum actionis ad restitutionem petendam, an in forma exceptionis ad intentionem adversarij repellendam, cum ea in modum actionis proposita intelligantur diversæ petitiones se minimè contingentes, ac per hoc juxta regulam juris præmissam quæ prius esset proposita, prius foret tractanda, quanquam in idem iudicium ambæ deductæ vicissimque tractatæ simul essent eadem sententia terminandæ. Sed quoniam illa quæstio fuit ab eisdem nobilibus tantum in modum exceptionis objecta, de communi fratrum nostrorum consilio interloquendo pronuntiavimus ut probationes eorum super ipsa exceptione primitus audirentur, & ea probata legitimè non cogentur Abbati respondere super petitionibus memoratis, donec restituerentur ab ipso, cum spoliatus spoliatori ante restitutionem non cogatur ullatenus respondere. Spoliatione tamen in modum tantum exceptionis probata, non est per hoc restitutio faciendæ, quemadmodum cum in modum exceptionis aliquod testi crimen objicitur, ut sic à testimonio repellatur, etsi sic crimen contra eum civiliter fuerit probatum, non ideo sibi poena infligitur ordinaria, sed ejus duntaxat testimonio non creditur. quod ea ratione contingit, quoniam in ipsum accusatio non procedit. Testes etiam, quorum testimonium reprobatum, inter infames, quasi ex falso testimonio, non habentur. Cum autem super exceptione ipsa probandi testes sint ex parte Militum jam producti, & attestaciones etiam publicatæ, pars Abbatis ad repellendos eos nonnulla in præsentia nostra se proposuit objecturâ. Nos ergo volentes parcere laboribus partium & expensis, & quia majoribus occupati, causas singulas in persona propria discutere non valemus, fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus, quatenus partibus ad tuam præsentiam constitutis, audias quæ pars Abbatis contra testes & attestaciones duxerit proponenda, & quæstionem ipsam servato juris ordine, appellatione remota, legitimo fine decidas. Postmodum autem si partes contra se mutuo duxerint aliqua proponenda, nihilominus audias, & si ambæ consenserint, remoto ap. ob. justitia mediante decidas. Alioquin omnia gesta redacta in scriptis, sigilli tui muni-

mine roborata, ad præsentiam nostram transmittas: utrique parti assignans terminum competentem, quo recepturæ sententiam nostro se conspectui repræsentent. Datum Ameliæ, III. Nonas Octobris.

NOBILIBVS VIRIS VGVIT.
Et Guidoni Marchioni, fidelibus nostris.

Licet apost. sedes mater sit omnium generalis, eos tamen protegere consuevit specialius & fovere qui præter spirituales subjectionem, quæ ipsi debentur ab omnibus, ei sunt temporali etiam jurisdictione subiecti. Eapropter, dilecti in Domino filij, devotionem quam erga Rom. Ecclesiam & nos ipsos habetis diligentius attendentes, vos & totam terram vestram, quæ ad jus & proprietatem beati Petri pertinere dignoscitur, cum omnibus quæ in præsentiarum rationabiliter possidetis, aut in futurum justis modis annuente Domino recuperare poteritis, seu etiam adipisci, sub beati Petri & nostra protectione suscipimus. Specialiter autem majorem & minorem insulas, quas ad jus & proprietatem nostram non est dubium pertinere, sicut eas justè ac pacificè possidetis auctoritate vobis apostolica confirmamus &c. Decernimus ergo &c.

NOBILI VIRO SPALAGRAN.

EX tua confessione reperimus quòd olim corde compunctus ad ordinem Hierosolymitani Hospitalis disposueras te transferre, licet ad hoc te voto minimè astrinxisses. Si verò ille à quo omne datum optimum & omne donum perfectum est, per quem de virtute ascenditur in virtutem, vino compunctionis amplius te potaverit, & ascensionem cordis tui dignatus fuerit in melius promovere, ita ut in aliquo monasterio, in quo beati Benedicti regula observetur, propositum concipias Domino militandi, quoniam & tu super hoc à nobis consilium postulasti, nos diligentius attendentes quòd nullum juxta confessionem tuam votum emiseris, aut feceris professionem, unde secundum videatur propositum impediri, & etiam intuentes quòd beati Benedicti regula arduitatem vitæ continet arctioris, ut in aliquo monasterio prædicti ordinis Domino, si malueris, valeas militare, liberam tibi concedi-

Epist. 378.
 Recipere non
 cum ipso
 subditis in pro-
 tectionem apo-
 stolicam.

Epist. 379.
 Indignum e-
 ut ecclesiis &
 ordinem S. Be-
 nedicti iurata
 possit.